

บทที่ 5

แนวทางแก้ไขปัญหาในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป

อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยมีปัญหาต่าง ๆ มากมายหลายประการ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการแข่งขันในตลาดโลก อีกทั้งภายในปี พ.ศ.2548 การค้าในตลาดโลกจะเป็นไปอย่างเสรีภายใต้กรอบกติกาทางการค้าขององค์การการค้าโลก (WTO) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยจะต้องมีการปรับตัวเพื่อตอบรับกับระบบการค้าเสรีดังกล่าว และเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย ซึ่งในบทนี้จะได้กล่าวถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือเป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.1 การปรับโครงสร้างภาษีนำเข้าวัตถุดิบ และเครื่องจักร

โครงสร้างภาษีนำเข้าวัตถุดิบ อะไหล่และชิ้นส่วนเครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง ๆ ของไทย อยู่ในอัตราที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งในอาเซียน ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปชาวไทยสูงขึ้น จึงเสียเปรียบประเทศคู่แข่งที่มีการเก็บภาษีน้อย หรือไม่เก็บเลย ดังนั้นรัฐบาลควรเร่งปรับลดอัตราภาษีอากรขาเข้า เพื่อเป็นการช่วยเหลืออุตสาหกรรมในประเทศ และเป็นการเร่งให้ผู้ผลิตภายในประเทศปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการแข่งขันที่จะรุนแรงขึ้น เนื่องมาจากการเปิดเสรีภายใต้ข้อกำหนดของ WTO นอกจากนี้รัฐบาลควรลดภาษีวัตถุดิบที่ไม่สามารถผลิตภายในประเทศ หรือผลิตในประเทศได้แต่ไม่เพียงพอกับความต้องการให้เหลือศูนย์ ส่วนในเรื่องของการชดเชยภาษีนั้นรัฐบาลควรจัดตั้งคนกลางเปรียบเทียบตัวเลขอย่างจริงจัง และชดเชยภาษีให้ตรงกับความเป็นจริง เพื่อเป็นการสนับสนุนให้อุตสาหกรรมนี้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ (ตารางที่ 5.1 และ 5.2)

ตารางที่ 5.1 อัตราภาซีนำเข้าวัตถุดิบสิ่งทอของอาเซียน ในปี พ.ศ.2539

หน่วย : ร้อยละ

	ปิโตรเคมีสิ่งทอ	เส้นใยฝ้าย	เส้นใยประดิษฐ์	ด้ายฝ้าย	ด้ายประดิษฐ์	ผ้าผืน
ไทย	5*	0**	20-25	20	20-25	10-40
อินโดนีเซีย	0	0-5	0-10	15-20	5-20	30
มาเลเซีย	0	3.75	10-20	5	5	3.75-5
ฟิลิปปินส์	n.a.	5	3-30	10-20	20-30	20-30
สิงคโปร์	0	0	0	0	0	0
บรูไน	n.a.	0	0	0	0	0-5
เวียดนาม	n.a.	0-10	0-10	20-25	20-40	20-40

หมายเหตุ : * ปรับปรุงเมื่อ 11 กันยายน พ.ศ.2539

** ปรับปรุงเมื่อ 19 มิถุนายน พ.ศ.2539

ที่มา : กองเศรษฐกิจการค้าอาเซียน กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

อ้างโดย : วารสารเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เรื่อง "อุตสาหกรรมสิ่งทอ และศักยภาพของไทย" โดย สมบัติ จำปาทอง , มกราคม 2540.

ตารางที่ 5.2 อัตราภาษีนำเข้าอะไหล่และชิ้นส่วนเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอของอาเซียน

อัตราภาษีตามราคา : %

ประเภทพิกัด	รายการ	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์
3917.39		30	25	25	20	0
3923.40		30	5	5	10	0
4009.10	ชิ้นส่วน	30	15	30	20	0
4019	อะไหล่	30	5	30	20	0
4016.10	& อุปกรณ์	30	5	5	10	0
5910	เครื่องจักร	10	5	0	10	0
8414.80	รายการ	20	5	0	10	0
8418.69	ต่างๆ	30	15	25	20	0
8444-8448		30-45	5	0	0	0

ที่มา : กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

อ้างโดย : วารสารผู้ส่งออก เรื่อง " อุตสาหกรรมสิ่งทอไทย รอวันอรุณรุ่ง " โดย สิริพร จิตรักษ์ธรรม , มีนาคม 2540.

5.2 การพัฒนาบุคลากร

จากการสำรวจในบทที่ 4 พบว่า อุตสาหกรรมผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยประสบปัญหา การขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือค่อนข้างมาก ซึ่งในการแก้ไขปัญหานี้กระทำได้โดยการปฏิรูปการ ศึกษาอย่างจริงจังและเร่งด่วน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนการสอนจะต้องปรับให้มีความเหมาะสม หลักสูตรจะต้องมีความทันสมัย การผลิตบุคลากรจะ ต้องเน้นทางด้านปริมาณ และคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน สภาวะทาง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ควรจัดให้มีการฝึกอบรม แรงงานในท้องถิ่นให้มีความพร้อม มีวินัย และมีความสามารถที่จะทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อที่จะได้กระจายการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป (ที่ส่งออกไปขายในตลาดระดับล่าง) ไปสู่ภูมิภาคได้ เพราะว่าแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมแล้วจะมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจน สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ในระยะยาว

ถึงอย่างไรก็ตามขั้นตอนในการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีการใช้แรงงานจำนวนมาก อาจก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานขึ้นมาได้ ดังนั้นรัฐบาลควรอนุญาตให้โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป สามารถใช้แรงงานต่างชาติที่ถูกกฎหมายได้ เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงาน และลดอัตราการ เข้าออกของแรงงานซึ่งมีอัตราที่สูงมาก การใช้แรงงานต่างชาติจะส่งผลให้การพัฒนาทักษะของ แรงงานเป็นไปได้อย่างขึ้น ประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น และในส่วนของผู้ผลิตเองก็ควรมีการพัฒนา บุคลากรภายในองค์กรให้มีทักษะการทำงานที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานหลายอย่าง ในเวลาเดียวกัน เพื่อลดขนาดของสายการผลิตให้เล็กลงและมีความยืดหยุ่นในการผลิตมากขึ้น รวมทั้งจะต้องมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ในเชิงเทคนิค และเชิงบริหารอย่างสม่ำเสมอ

5.3 การปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต

เทคโนโลยีการผลิตเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป เนื่องจากเทคโนโลยีการผลิตที่ดียอมส่งผลถึงผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ ถึงอย่างไรก็ตามเทคโนโลยีการผลิตในอุตสาหกรรมนี้ไม่ล้าสมัยมากนัก เนื่องจากในการผลิตมีสัดส่วนการใช้ทุนต่อแรงงานต่ำ มีการใช้แรงงานเข้มข้น ดังนั้นการ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสามารถทำได้โดยการฝึกอบรมแรงงานให้มีทักษะมากขึ้นเพื่อเป็นการ

เพิ่มประสิทธิภาพของแรงงาน นอกจากนั้นยังช่วยได้ด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และ เครื่องจักรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เช่น Computer Aided Design (CAD) Computer Aided Manufacturing (CAM) เครื่องตรวจผ้า เครื่องตัดผ้า เครื่องขนส่งผ้า (Mover) เป็นต้น โดยที่ CAD ช่วยในการออกแบบ การปรับขนาด และการจัดวางแบบ ทำให้สามารถลดการใช้แรงงานและประหยัดผ้า ส่วน CAM เป็นโปรแกรมที่ทำให้การทำงานในส่วนของ CAD มีความเชื่อมโยงกับเครื่องจักรในการผลิต ทำให้ประหยัดเวลา แรงงานด้านเทคนิค และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพมากขึ้น และถือเป็นการลดต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ผู้ผลิตควรปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เหมาะสมกับประเภทของสินค้าและสถานะการตลาดอย่างเร่งด่วน กล่าวคือ หากผู้ผลิตยังใช้การผลิตแบบปริมาณมาก ๆ (mass production) อาจไม่สอดคล้องกับสถานะการณ์ เพราะในปัจจุบันไม่มีลูกค้าที่จะสั่งซื้อสินค้าคราวละมาก ๆ และไม่มี การสั่งซื้ออีกครั้ง (repeat order) เนื่องจากแฟชั่นทุกวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

วิธีที่สำคัญในการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตให้ทันสมัยยิ่งขึ้น เพื่อควบคุมและปรับปรุงคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ แต่ปัจจัยหลักในการเปลี่ยนเครื่องจักร คือ เงินทุน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ผลิต ทำให้ผู้ผลิตไม่มีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิต ฉะนั้นรัฐบาลควรเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องนี้โดยใช้มาตรการทางด้านภาษีอากร และมาตรการอื่น ๆ ดังต่อไปนี้²

มาตรการทางด้านภาษีอากร ได้แก่

- ในกรณีที่มีการลงทุนเครื่องจักรใหม่ที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูง ให้ผู้ลงทุนหักค่าเสื่อมได้เป็นมูลค่า 1.5 เท่าของราคาเครื่องจักร หรือยินยอมให้ผู้ลงทุนนำกำไร (ก่อนเสียภาษีเงินได้) ไปลงทุนในเครื่องจักรใหม่ได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของกำไร โดยให้ผู้ลงทุนหักเป็นค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นวิธีการที่รัฐบาลเยอรมันนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการลงทุน
- ในกรณีที่มีการปรับปรุงเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ยินยอมให้นำเงินลงทุนส่วนนี้ไปหักเป็นค่าใช้จ่ายได้

²² คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ, *แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย*, 19 สิงหาคม 2537.

- ในกรณีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ ยินยอมให้ผู้ลงทุนหักค่าเสื่อมของเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาและทดสอบได้ เป็นมูลค่า 3 เท่าของราคาจริง
- ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับทดสอบ ควบคุม วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาสินค้าหรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มาตรการอื่น ๆ ได้แก่

- การจัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีปัญหาเรื่องขาดเงินทุนในการเปลี่ยนเครื่องจักร เนื่องจากไม่สามารถขอเงินกู้ธนาคารพาณิชย์ได้ ซึ่งลักษณะของเงินกองทุนดังกล่าวนี้จะเป็นเงินที่ให้ผู้ผลิตกู้เพื่อใช้ในการเปลี่ยนเครื่องจักร โดยเสียดอกเบี้ยต่ำ หรือในลักษณะของระยะเวลาการชำระหนี้ที่นานพอที่เครื่องจักรจะก่อให้เกิดรายได้ให้สามารถคืนเงินลงทุนนั้นได้ประมาณ 8-10 ปี จากเดิมที่กำหนดระยะเวลาไว้ 5 ปี ซึ่งสามารถขอกู้ได้จากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK) และบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT)

5.4 การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานสินค้าสากล

ภายใต้การค้าเสรีในตลาดโลกที่จะเริ่มมีขึ้นในปี พ.ศ.2548 ทำให้การค้าเสรีผ้าสำเร็จรูปของไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันมากขึ้น โดยเฉพาะการแข่งขันในด้านราคาซึ่งผู้ผลิตชาวไทยไม่สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตจากประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีผู้ผลิตชาวไทยต้องหันมาพัฒนารูปแบบสินค้าให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า และยกระดับคุณภาพสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของผู้ซื้อและกลุ่มผู้บริโภค โดยเน้นกลยุทธ์การตลาดทางด้านผลิตภัณฑ์มากกว่าการใช้กลยุทธ์ทางด้านราคา การที่จะทำการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้นั้นต้องเริ่มตั้งแต่การปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน ISO 9000 และยังคงต้องมีระบบการจัดการสภาพแวดล้อมให้ได้ตามมาตรฐาน ISO 14000 รวมทั้งมีการจัดระบบความปลอดภัยในการทำงานให้ได้ตามมาตรฐาน ISO 18000 ด้วย ทั้งนี้รัฐบาลจะต้องสนับสนุนทางด้านการรับรอง และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการ เพื่อให้ผู้ผลิตสามารถยกระดับเข้าสู่มาตรฐานสากล

5.5 การปรับกลยุทธ์ทางการตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ

การปรับกลยุทธ์ทางการตลาดทั้งภายใน และภายนอกประเทศ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ผลิตสามารถแข่งขันในภาวะตลาดปัจจุบัน เนื่องจากผู้ผลิตรายหนึ่ง ๆ แม้ว่าจะผลิตสินค้าได้มีคุณภาพในระดับเดียวกัน และมีการบริหารต้นทุนที่เท่า ๆ กัน แต่สิ่งสำคัญที่จะมีส่วนให้ผู้ผลิตแต่ละรายมีส่วนแบ่งตลาดที่แตกต่างกัน คือ การเจาะตลาด โดยเฉพาะการให้บริการที่ดี ผู้ผลิตที่ให้ความสนใจในการให้บริการ การเอาใจใส่ในลูกค้าย่อมมีโอกาสที่จะมีส่วนแบ่งตลาดได้มากกว่า นอกจากนี้ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปควรมีการพัฒนาบุคลากรทางการตลาดเป็นลำดับแรก เพื่อให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเป็นผู้นำทางการตลาด และมีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะการทำตลาดในเชิงรุก ซึ่งในการเจาะตลาดต่างประเทศใหม่นั้นควรจะร่วมมือกันทั้งภาครัฐโดยเฉพาะศูนย์พาณิชย์ที่ประจำในประเทศต่าง ๆ และส่วนราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมนี้ กล่าวคือควรมีบทบาทในการช่วยเหลือการเจาะตลาดของผู้ผลิตชาวไทยให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยการให้คำแนะนำ และข้อมูลลักษณะตลาดผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปในประเทศนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ผลิตชาวไทยได้รับทราบข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด การเจาะตลาดต่างประเทศนี้อาจใช้วิธีการส่งเสริมการตลาดรูปแบบต่าง ๆ เข้ามาช่วย เช่น การจัดงานสินค้า การออกร้านให้ผู้ผลิตในประเทศได้พบปะกับผู้บริโภคในตลาดต่างประเทศโดยตรงมากขึ้น นอกจากนี้ภาครัฐควรทำการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของประเทศ เพื่อที่จะสร้างความรู้สึกที่ดีต่อผู้ซื้อสินค้าจากไทย เช่น สินค้าที่ผลิตได้จากไทยไม่ได้ผลิตโดยการใช้แรงงานเด็ก การกดขี่แรงงาน และการทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่กำลังเป็นที่สนใจของตลาดหลัก ๆ เช่น ตลาดสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา เป็นต้น และในส่วนของผู้ผลิตเองก็ควรทำการศึกษาหาข้อมูลทางการตลาดด้วยการออกไปพบปะผู้บริโภคมากขึ้นเพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการ หรือพัฒนาข้อมูลข่าวสารในรูปของความร่วมมือทางด้านข่าวสารภายในกลุ่มผู้ผลิต (Textile Information System) เพื่อเป็นการสร้างฐานข้อมูลให้กับอุตสาหกรรม จะเป็นการช่วยพัฒนาตลาดเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยให้สามารถแข่งขันได้ในอนาคต เนื่องจากในปัจจุบันตลาดเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นตลาดของผู้บริโภค ดังนั้นผู้ผลิตที่มีการศึกษาภาวะตลาดมาก่อนย่อมมีโอกาสที่จะแข่งขันในตลาดได้ คือ ต้องรู้ถึงความต้องการของผู้บริโภคในตลาดนั้น ๆ ว่าต้องการสินค้าประเภทใด และทำการผลิตให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว

5.6 การปรับปรุงระบบโครงสร้างและสาธารณูปโภคพื้นฐาน

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย คือ การขาดแคลนโครงสร้าง และสาธารณูปโภคพื้นฐาน (เช่น ไฟฟ้า น้ำ โทรศัพท์ การคมนาคมขนส่ง ท่าเรือพาณิชย์) ที่จะรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม และช่วยสนับสนุนทางการค้าให้มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น ดังนั้นภาครัฐจะต้องเพิ่มการลงทุนด้านสาธารณูปโภคให้เพียงพอกับความต้องการ และส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการลงทุนมากขึ้น หรือร่วมลงทุนกับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ดูแลรับผิดชอบสาธารณูปโภคเหล่านั้น ตลอดจนปรับปรุงระบบบริการต่าง ๆ ให้สะดวกรวดเร็ว และคิดค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายบริการในราคาถูก ซึ่งรัฐบาลควรจะดำเนินการมาตรการต่าง ๆ ในการปรับปรุงระบบโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน ดังนี้

- จัดสรรเงินทุนงบประมาณพิเศษในการลงทุนด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อลดภาระการลงทุนขั้นต้นของผู้ผลิต
- ปรับปรุงระบบการท่าเรือให้มีความสะดวก และกำหนดค่าใช้จ่ายให้ชัดเจน
- เร่งรัดการออกกฎหมายพาณิชย์นาวี เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการรวมตัวผูกขาดในการทำธุรกิจพาณิชย์นาวี และการขึ้นราคาค่าระวางโดยไม่มีเหตุผลเพียงพอ
- เพิ่มปริมาณรถบริการของรฟพ. หรือเปิดโอกาสให้เอกชนเข้าร่วมในธุรกิจการขนส่งสินค้ามากขึ้น
- สร้างท่าเรือพาณิชย์ที่มีความสามารถในการรองรับเรือขนาดใหญ่

5.7 การลดขั้นตอนการดำเนินพิธีการศุลกากร³³

ในการแก้ปัญหาขั้นตอนในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกรวมทั้งการค้าสินค้าการนำเข้าตามมาตรา 19 ทวิ และการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีความยุ่งยาก ลำช้าและไม่ชัดเจนนั้น จะต้องปรับปรุงระเบียบปฏิบัติราชการของกรมศุลกากร เพื่อให้มีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนี้

³³ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์, *การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอ*, หน้า 6-3 ถึง 6-5.

5.7.1 นำระบบ EDI (Electronic Data Interchange) เข้ามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินพิธีการศุลกากรทุกขั้นตอนโดยเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์กับหน่วยงานในต่างประเทศและในประเทศ เช่น การทำเรือ ทำอากาศยาน ซึ่งจะทำให้การดำเนินการมีความชัดเจน แน่นนอน และรวดเร็ว เช่นเดียวกับสิงคโปร์ ซึ่งในขณะนี้กรมศุลกากรของไทยได้มีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้เฉพาะการเก็บข้อมูลในบางขั้นตอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์แต่เพียงในเชิงสถิตินำเข้าและส่งออกเท่านั้น แทนที่จะนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของทั้งกรมศุลกากร การทำเรือ และทำอากาศยาน ถ้าหากกรมศุลกากรได้นำระบบ EDI ที่สามารถติดต่อกับระบบ EDI ของหน่วยงานในต่างประเทศ และในประเทศได้แล้ว จะช่วยให้กรมศุลกากรมีความคล่องตัวในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- ช่วยให้กรมศุลกากรสามารถตรวจสอบราคาที่แสดงในใบ INVOICE ได้ว่าตรงกับที่แสดงไว้ เมื่อคราวส่งออกจากประเทศต้นทางหรือไม่ โดยการติดต่อผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ทำให้สามารถตรวจสอบและรู้ผลได้ในเวลาอันรวดเร็ว มีความถูกต้องแน่นอน ซึ่งจะช่วยลดภาระทางด้านเวลาและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้กับผู้ผลิต ในปัจจุบันกรมศุลกากรก็ได้มีเป้าหมายที่จะนำเอาระบบ EDI เข้ามาช่วยในการดำเนินงานมากขึ้น ส่วนในระหว่างที่ยังไม่สามารถนำระบบ EDI เข้ามาใช้ในงานของกรมศุลกากรได้ กรมศุลกากรควรยกเลิกระบบราคากลางสูงสุดที่เคยนำเข้าเป็นเกณฑ์ในการประเมินเพิ่มราคา และนำมาประเมินอากรขาเข้าสำหรับสินค้าที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก เพราะอากรดังกล่าวผู้ผลิตสามารถขอคืนได้ เมื่อมีการส่งออกอยู่แล้ว โดยให้ใช้ราคาตามใบ INVOICE ได้เลย และถ้าหากพบว่าผู้นำเข้ารายใดแสดงหลักฐานเท็จในภายหลังก็ให้ดำเนินการเป็นราย ๆ ไป ซึ่งจะช่วยให้ระยะเวลาการผ่านพิธีการลดลงได้ถึง 1-2 วัน รวมทั้งจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้นำเข้า ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตเพื่อส่งออกของไทยต่อไป

- ช่วยให้เจ้าหน้าที่กรมศุลกากรสามารถเรียกดูจากฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศได้ ทำให้สามารถตรวจสอบกลับไปยังประเทศผู้ส่งออกต้นทางได้ว่าสินค้าที่ไทยนำเข้ามาจัดอยู่ในพิกัดใด หรือสินค้าประเภทเดียวกันเคยนำเข้ามานิพิกัดใด ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องใช้วิจารณญาณของตนเองในการจัดสินค้าเข้าพิกัดอัตราภาษีซึ่งทำให้เกิดความไม่แน่นอน และมีความล่าช้า

นอกจากประโยชน์ที่กรมศุลกากรจะได้รับจากการนำระบบ EDI มาใช้แล้ว ประโยชน์ดังกล่าวยังเกิดกับผู้ผลิตในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป ดังนี้³⁴

- สามารถออกของได้รวดเร็ว
- มีระบบฐานข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น
- ลดความผิดพลาดอันเนื่องมาจากการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อน
- ลดต้นทุนเกี่ยวกับการบริหารระบบสินค้าคงคลัง
- ลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดการเอกสารต่าง ๆ และประหยัดเวลาในการเดินทางติดต่อกับกรมศุลกากร
 - ลดปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลเงินสดและเช็ค เมื่อผู้ผลิตใช้ระบบการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (EFT)
 - ช่วยลดปัญหาการจรรยาบรรณที่ดี เมื่อได้มีการใช้ EDI ครบวงจรแล้ว โดยเฉพาะเมื่อสามารถไปถึงจุด "Paperless Trading"
 - มีระบบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย พร้อมจะนำมาใช้ในการบริหารงานได้ทันต่อความต้องการ
 - ทำให้ผู้ผลิตมีความได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจเหนือคู่แข่งที่อยู่นอกระบบ EDI ทั้งในและต่างประเทศ
 - ลดค่าใช้จ่ายพิเศษที่เกิดจากปัญหาการคอร์รัปชันทางศุลกากร

5.7.2 กรมศุลกากรควรจัดเจ้าหน้าที่ทำงานในวันหยุดเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ส่งออกเช่นเดียวกับที่ทำกันในหลายประเทศ และควรจัดสรรกำลังเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมและเพียงพอในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงาน รวมถึงการอบรมเจ้าหน้าที่ให้สามารถทำงานแทนกันได้ และควรเร่งรัดการตรวจปล่อยสินค้าให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

³⁴ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, การจัดการกลยุทธ์และแผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยของมูลนิธิพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม, หน้า 6-20 ถึง 6-21.

5.7.3 มีมาตรการคืนอาคารและจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้ส่งออกรวดเร็วขึ้น ในปัจจุบันการดำเนินงานทางด้านเอกสารของกรมศุลกากรล่าช้ามาก โดยเฉพาะการส่งออกจากท่าเรือต่างจังหวัดจะใช้เวลา 3-4 เดือนกว่าเอกสารจะส่งถึงกรมศุลกากร ในทางปฏิบัติควรให้นายตรวจปล่อยสินค้าที่ทำเรือสลักหลังสำเนาไปชนเพิ่มอีก 1 ใบเพื่อให้ผู้ส่งออกใช้เป็นหลักฐานในการขอคืนอาคารและเงินชดเชยได้ทันทีโดยไม่ต้องนำใบชนตัวจริงซึ่งอยู่ต่างกองต่างแผนก และมีการส่งต่อกันล่าช้า

5.7.4 ในส่วนของการคืนอาคารฯเข้ามตามมาตรา 19 ทวิ ในปัจจุบันกรมศุลกากรได้มีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายให้กับผู้ส่งออก ดังนี้

- ให้สิทธิพิเศษผู้ส่งออกภายใต้มาตรา 19 ทวิ ที่มีประวัติดีโดยการรับรองของสภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า จะได้ลดยอดค้ำประกันธนาคารลงกึ่งหนึ่ง
- ให้ใช้สูตรมาตรฐานสำหรับเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มทั้งหมด หรือมากที่สุด ภายใต้การคืนภาษีอากรตามมาตรา 19 ทวิ
- ให้มีการคืนภาษีอากรตามมาตรา 19 ทวิ โดยระบบบัญชี คือไม่ต้องยื่นสูตรแต่ให้บริษัทส่งออกที่กรมศุลกากรพิจารณาแล้วว่าเข้าข่ายผู้ส่งออกชั้นดี ทำบัญชีการตัดวัตถุดิบเหมือนกับการยื่นงบภาษีให้กรมสรรพากรพร้อมรับรองโดยผู้ตรวจสอบบัญชีมายื่นตัดบัญชีวัตถุดิบพร้อมขอยื่นค้ำประกันจากกรมศุลกากร ซึ่งจะทำให้ผู้ส่งออกมีความสะดวกและรวดเร็วขึ้น

5.7.5 สำหรับขั้นตอนการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ในปัจจุบันกรมสรรพากรได้มีการดำเนินการเพื่อที่จะคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เสียภาษีได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนี้

- จะจัดเกรดของผู้เสียภาษี เป็นผู้เสียภาษีที่ดี ผู้เสียภาษีที่ดีปานกลาง และผู้เสียภาษีที่ต้องคอยระวังในการตรวจคืน ถ้าเป็นผู้เสียภาษีที่ดีเมื่อยื่นแบบขอคืนภาษีจะได้รับคืนภาษีทันทีโดยไม่ต้องให้มีหนังสือค้ำประกันของธนาคาร เพราะถือว่าเป็นบริษัทที่เชื่อถือได้และมีระบบบัญชีที่ดี ส่วนผู้เสียภาษีที่ดีปานกลางจะได้รับเงินภาษีคืนทันทีแต่ต้องมีหนังสือค้ำประกันของธนาคารมายื่นด้วย ถ้าไม่มีก็จะต้องถูกตรวจสอบก่อนซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควร สำหรับผู้เสียภาษีที่ต้องคอยระวังนั้นจะถูกตรวจสอบอย่างละเอียด ซึ่งจะได้รับการคืนภาษีช้ากว่า 2 กรณีแรก
- ผู้เสียภาษีไม่ว่าจะอยู่ในประเภทใดก็ตามจะได้รับคืนภาษีทันที โดยปราศจากเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้นถ้าหากมีหนังสือค้ำประกันของธนาคารมายื่น แต่ในการทำหนังสือค้ำประกัน

ของธนาคารของผู้เสียภาษีนั้นจะต้องนำเงินจำนวนร้อยละ 50 ของเงินคืนภาษีทั้งหมดมาวางไว้กับธนาคารเพื่อเป็นการค้ำประกันแล้วจึงจะได้รับการค้ำประกันจากธนาคาร และจะต้องเสียค่าธรรมเนียมต่างหากอีกร้อยละ 1-2 ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระให้กับผู้เสียภาษี เนื่องจากเป็นจำนวนเงินที่สูง

5.8 การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร

เนื่องจากอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยยังขาดแคลนแหล่งข้อมูลข้อสนเทศทางด้านการผลิต การตลาด และเทคโนโลยี ดังนั้นหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ ควรพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ทันสมัย ถูกต้อง และครบถ้วน เพื่อให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมใช้ประกอบการตัดสินใจได้รวดเร็ว และกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

- ข้อมูลทางการผลิต เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของวัตถุดิบทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ประเภทของสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ผลิตได้ในประเทศ จำนวนโรงงาน และขนาดการผลิตของสิ่งทอแต่ละประเภท
- ข้อมูลทางการตลาด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งควรจะมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลทางการตลาด (Marketing Information System) และการวิจัยตลาด (Market Research) ของประเทศคู่ค้า ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และทันเหตุการณ์ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การค้าของโลก
- ข้อมูลทางด้านเทคโนโลยี แหล่งเทคโนโลยี และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการผลิต การออกแบบ และการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- ข้อมูลทางด้านแรงงาน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างแรงงาน และอัตราค่าจ้าง